

KONSEKVENSPANALYS & RISKBEDÖMNING

Konsekvensanalys gällande eventuell nedläggning av
HÖRSELKLASSERNA

2016-03-30

Linda Ström med personal

A. Den planerade ändringen

Vad består förändringarna av?

Förslag till nedläggning av hörselklasserna.

Var ska ändringarna genomföras?

Hörselenheten vid Solander hörsel/stöd.

Vilka arbetstagare eller grupper av arbetstagare berörs av ändringarna?

I första hand berörs lärare som arbetar i hörselklass, men även lärare vid Solanderskolan som fyller upp sina tjänster med undervisning i hörselklasserna påverkas. I ett större perspektiv berörs flertalet skolor och lärare som vid en eventuell nedläggning ska ta emot elever som idag går i hörselklass. Rektor, elevhälsapersonal och SYV som idag arbetar med hörselklasserna kan få förändringar i sina tjänster.

Vilka förbättringar i och med förändringen går att förutse vad gäller ledning, personal/kompetens, planering, arbetsfördelning, och samverkan?

Vi ser inga förbättringar utan **enbart negativa konsekvenser** vid en nedläggning av hörselklasserna. Hörselklasserna är idag ett alternativ till reguljär klass för elever med hörselnedsättning i grundskolan. Det är viktigt att vi finns kvar för de elever som behöver oss. Elevunderlaget har visserligen halverats sedan början av 2000-talet, men har legat relativt konstant de senaste sex åren. Det finns unga barn som varit på besök och vars föräldrar visat intresse för vår verksamhet, trots att deras barn fortfarande är förhållandevis unga.

Det finns säkert många som kan tänka att förändringen innebär ökad inkludering, men där vill vi höja ett varningens finger. Det finns en mycket stor risk att elever med hörselnedsättning blir exkluderade i inkluderingen, dvs att de inte kan delta i undervisningen på lika villkor som de andra eleverna i reguljär klass och därmed kommer att känna ett starkt utanförskap.

Vid en eventuell nedläggning kommer fler elever med hörselnedsättning att finnas ute i kommunens grundskolor. En fördel kan då vara att fler pedagoger måste få kompetensutveckling inom hörselområdet för att kunna möta de enskilda elevernas behov, men det är tveksamt att det kommer att ske. Vi arbetar idag med att sprida kunskap i kommunens grundskolor genom vår ambulande hörselpedagog som ger stöd vid hemskolorna när det gäller hörselpedagogik, anpassningar och teckenspråk. Detta kommer att upphöra vid en eventuell nedläggning och drabbar då fler elever än de som bara går i hörselklass.

I dagsläget har kommunen redan många inkluderade hörselelever ute i hemskolorna och det fungerar bra för vissa. Andra elever behöver vår verksamhet eftersom en hörselnedsättning inte är den andra lik. Därför är det viktigt att valfriheten finns kvar.

När det gäller den ekonomiska besparingen vill vi peka på att den **inte blir lika stor som beräknat**. Under 2016 har vi intäkter i form av två SIS-bidrag och interkommunal ersättning för tre elever. Dessa intäkter till kommunen går förlorade och måste delvis återbetalas vid en eventuell

nedläggning. Det bör tilläggas att en del elever kommer att behöva stöd och hjälp i hemskolan med extra resurs vilket också påverkar den tänkta besparingen negativt.

Bidrag/interkommunal ersättning för 2016:

• SIS-bidrag för regional verksamhet	270 000 kr
• SIS-bidrag för besöksverksamhet	250 000 kr
• Interkommunal ersättning x 3 ca	860 000 kr
• TOTALT	1 380 000 kr

B. Gör riskbedömningen

Vilka negativa konsekvenser/effekter av förändringen går att förutse vad gäller fysiska, psykiska och sociala ohälsorisker på individ- resp. gruppnivå?

Solanderskolans hörselklasser sätter Piteå på kartan i nationella sammanhang när det gäller att erbjuda en genuin regional verksamhet för elever med hörselnedsättning. Hörselverksamheten är PR för Piteå och har funnits i Öjebyn sedan 60-talet. Det är en väl inarbetad verksamhet med undervisning, besöksverksamhet och ambulerande verksamhet. Det har tagit många år att bygga den verksamhet vi har idag och det finns en risk att all kompetens och erfarenhet slås ut över en natt i samband med en eventuell nedläggning. Vi har i dagsläget ett par elever vars föräldrar sålt sina hus på respektive hemort och flyttat till Piteå för att deras barn ska få gå i hörselklass. Historiskt sett har det funnits fler föräldrar som valt att göra likadant. Det finns en stor risk att föräldrar som gjort allt för att deras barn ska få en tillrättalagd undervisningsmiljö i hörselklass i Piteå kommer att bli mycket besvikna och känna sig lurade vid en nedläggning.

Det finns en stor risk att våra elever kommer att påverkas negativt när de måste återgå till reguljär klass. De flesta har gått i hörselklass sedan skolstart och kan få det tufft vid en återgång till hemskolan där de aldrig tidigare gått. Många elever med hörselnedsättning går idag i reguljär klass, men vissa elever behöver hörselklass med tillrättalagd lärmiljö med anpassad pedagogik, teknik och ljudsanerade lokaler. I vår verksamhet kan vi tillgodose de flesta behov inom ramen för undervisningen. Vid hemskolan kan eleven behöva särskilt stöd och extra resurs eftersom man inte har samma förutsättningar att anpassa undervisningen till hörsel elever.

Vi arbetar även med att stärka varje elev i sin identitet som hörselskadad för att underlätta för framtida studier och arbetsliv. Dessutom läser alla elever i hörselklass teckenspråk från F-9 för att ge en försäkring i framtiden om hörseln skulle försämrats ytterligare. Vår bedömning är att allt detta kommer att gå förlorat i samband med en nedläggning av hörselverksamheten.

Vi har även elever som är döva, men som hör med hjälp av CI (cochlea implantat). Dessa elever är döva när de inte kan bära sin hörapparat, t ex vid bad. Då kommunicerar simläraren via vår teckenspråklärare som tecknar till eleven. Det kan även finnas andra situationer då eleven inte kan använda CI, t ex om utrustningen är trasig och då kommunicerar vi med eleven med hjälp av teckenspråk. Vid en eventuell nedläggning ser vi risker med att eleven kan vara döv i vissa situationer även i hemskolan men utan att kunna kommunicera med någon.

Vi har med hjälp av statsbidrag kunnat satsa på den allra senaste digitala tekniska utrustningen i samtliga klassrum. Vi har också beviljats bidrag för att utrusta vår nya hörselmatsal med akustiksanerade möbler, textilier och absorberer för att kunna erbjuda en ljudsanerad skoldag från början till slut. Vi vet att många med hörselskada upplever matsituationen i stor matsal som en av de mest krävande stunderna under skoldagen. Även här är vår bedömning att dessa satsningar kommer att gå till spillo i samband med en nedläggning.

Personalen i hörselklass har med hjälp av statsbidrag kunnat få fortbildning inom hörselområdet och teckenspråk. Deras kompetens kommer inte till sin rätt vid en eventuell nedläggning och det finns en risk att satsningen rinner ut i sanden.

Det finns en stor risk att personal vid hemskolorna kommer att uppleva ökad arbetsbelastning och brister i den egna kompetensen när det gäller att undervisa elever med hörselnedsättning och här är både elever och personal förlorare.

Sist men inte minst så skulle en nedläggning innebära oro för personalen i hörselklasserna. *Vad händer nu? Var ska jag jobba nu?* Pedagogernas kompetens blir då inte tillvaratagen. Den har genom tiderna varit både påkostad och skraddarsydd.

Bedöm identifierade risker och avgör om de är allvarliga eller inte allvarliga.

Vi bedömer samtliga risker och konsekvenser som mycket allvarliga.

Elever som aldrig tidigare gått i reguljär klass måste göra det redan från hösten. De kan hamna i lärmiljöer som inte är anpassade efter deras behov och det kan påverka både måluppfyllelsen och den sociala utvecklingen negativt. Alla våra satsningar på miljö, hörselpedagogik, teknik och identitetsarbete går förlorade. Teckenspråksundervisningen, besöksverksamheten och den ambuleringens verksamhet försvinner och medför allvarliga konsekvenser för många elever. Familjer som valt att flytta till Piteå för att deras barn ska få gå i hörselklass kommer att känna sig besvikna och lurade av kommunen.

C. Åtgärda

Vilka identifierade risker är mest kritiska ur ohälsosynpunkt?

- ✓ Elever som blir exkluderade i inkluderingen vid sin hemskola. Utanförskap och sämre mående.
- ✓ Elevers försämrade arbetsmiljö med buller i reguljär klass (klassrum, raster, matsal osv).
- ✓ Arbetsbelastning för pedagoger vid hemskola.
- ✓ Otrygghet och bristande studiero för elever med hörselnedsättning.
- ✓ Kommunikation med våra elever med CI som är döva utan utrustning, t ex vid bad och andra tillfällen.
- ✓ Oviss framtid för personal i hörselklasserna.
- ✓ Elever i stora undervisningsgrupper, i skolans praktiska ämnen och utan tecken som stöd.
- ✓ Eleverna kan komma att tappa sin möjlighet till tvåspråkighet (teckenspråk).

Vilka åtgärder behöver vidtas för att förebygga att ohälsa eller olycksfall?

- ✓ Behålla hörselklasserna!
- ✓ Bygga om och utrusta samtliga hemskolor där hörselelever finns så de får tillgång till ljudsanerade lokaler under hela skoldagen.
- ✓ Kompetensutveckla alla berörda pedagoger vid respektive hemskola så de kan tillämpa en god hörselpedagogik och arbeta identitetsstärkande med eleverna.
- ✓ Kompetensutveckla alla berörda pedagoger vid respektive hemskola så de kan använda tecken som stöd i undervisningen samt någon som kan undervisa i teckenspråk och kommunicera med döva elever.
- ✓ Skapa små klasser vid respektive hemskola så hörseleleverna inte behöver gå i en stor grupp.
- ✓ Extra resurser till de elever som är i behov av det.

Vem ansvarar för verkställighet?

- ✓ Huvudman

När skall åtgärderna vara genomförda?

- ✓ Hösten 2016.
- ✓ Åtgärderna måste vara genomförda innan eventuell nedläggning sker.

Finns tillräckliga resurser för att vidta de nödvändiga åtgärderna?

- ✓ Vet ej.
- ✓ I slutändan kommer besparingen att ätas upp av nya kostnader vid hemskolorna

D. Uppföljning

- ✓ Kontinuerligt.

E. Övrigt

Vi har varit med i utredningen av SIS-stödets framtida utformning och vårt förslag om ett icke volymbaserat SIS-bidrag har antagits i förarbetet. Man kommer att främja huvudmän som bedriver en långsiktig, regional verksamhet för elever med bl a hörselnedsättning. Det skulle innebära ett mer stabilt ekonomiskt läge för oss när det gäller framtida SIS-bidrag och det vore synd om vi inte fick chans att ta del av det.

Denna konsekvensanalys med riskbedömning har gjorts med mycket kort varsel under lärarnas påskferie. Rektor och personal har fått kommunicera via mail och inte kunnat genomföra ett ordentligt arbete i dialog. Vår önskan är givetvis att politiker och tjänstemän kan ha bättre framförhållning i stora frågor som denna.